

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, 01103 Vilnius, tel. +370 631 13112,
faks. +370 5 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-08- Nr.

DĖL PATIKSLINTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija), įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. rugpjūčio 7 d. išvadoje Nr. NV-1824 (toliau – Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1052 „Dėl Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudoja viešąją geležinkelių infrastruktūrą, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 1 projektas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. 208 „Dėl Valstybinės žemės sklypų perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise viešosios transporto infrastruktūros valdytojui tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 2 projektas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 1244 „Dėl valstybinės reikšmės magistralinių geležinkelių linijų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 3 projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 4 projektas) (toliau kartu – Nutarimų projektai).

Nutarimų projektai svarstyti 2025 m. rugpjūčio 12 d. tarpinstituciniame pasitarime.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados 4 pastaboje pateikto siūlymo Nutarimo projekte Nr. 1 nurodyti subjektą, kuriam asmuo, vykdamas keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, turi pateikti informaciją apie apsidraudimą privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, manome, kad pasiūlytas reguliavimas netikslingas. Pažymėtina, kad Lietuvoje yra tik vienas asmuo, vykdamas keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą – t. y. VšĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“. Susisiekimo ministerija yra šios įstaigos viena iš dalininkių ir jau dabar kontroliuoja, kad įmonė būtų apsidraudusi civilinės atsakomybės draudimu. Akcentuojame, kad dėl keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklos pobūdžio (uždaras tinklas, maži traukinių greičiai) Europos Sąjungos teisės aktai suteikia valstybėms narėms teisę taikyti išimtis tokios veiklos licencijavimui, todėl įstatymo lygiu reglamentuoti asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, veiklos sąlygas, *paskirti instituciją, atsakingą už šių sąlygų laikymosi priežiūrą, nustatyti sankcijų sistemą ir kita netikslinga*. Susisiekimo ministerijos vertinimu, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – GTK) 10¹ straipsnyje nustatytu teisiniu reguliavimu siekiami tikslai, t. y. kad įstaiga būtų apsidraudusi civilinės atsakomybės draudimu, galima pasiekti kitomis priemonėmis.

Nutarimų projektais įgyvendinamas 2025 m. birželio 30 d. priimtas Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 7¹, 9, 10¹, 15, 19, 22, 23, 23¹, 24, 24¹, 25, 25², 29⁸, 30¹, 30², 30³, 30⁴, 33, 34 straipsnių, ketvirtojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25⁴, 30⁵ straipsniais, aštuntuoju skirsniu ir penktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XV-390 (toliau – Įstatymas Nr. XV-390).

Dėl Nutarimo Nr. 1 projekto

Įstatymo Nr. XV-390 5 straipsniu siekiant užtikrinti tinkamą Reglamento (ES) 2021/782¹ 2 straipsnio 2 dalies nuostatų įgyvendinimą, GTK 10¹ straipsnyje buvo įtvirtinta pareiga asmeniui, vykdančiam keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, apdrausti savo civilinę atsakomybę privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, taip pat buvo apibrėžtas šio draudimo objektas ir minimali asmens, vykdančio keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma.

Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti tinkamą Įstatymo Nr. XV-390 įgyvendinimą, Nutarimo Nr. 1 projektu siūloma išplėsti Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudoja viešąją geležinkelių infrastruktūrą, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) sureguliuotų teisinių santykių sritį ir nustatyti, kad Taisyklės nustato ne tik geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudoja viešąją geležinkelių infrastruktūrą, bet ir asmenų, vykdančių keleivių vežimo siaurojo geležinkelio riedmenimis veiklą, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisykles. Atsižvelgiant į tai ir siekiant teisinio reguliavimo aiškumo siūloma patikslinti Taisyklių pavadinimą, Taisyklėse vartojamų sąvokų „draudikas“, „draudėjas“ ir „trečiasis asmuo“ apibrėžtis, aktualizuoti kitas Taisyklių nuostatas.

Dėl Nutarimo Nr. 2 projekto

Įvertinus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo (toliau – Infrastruktūros valdytojas) veiklos ir jo veiklai vykdyti reikalingų objektų pobūdį, Įstatyme Nr. XV-390 buvo nustatyta, kad Infrastruktūros valdytojui patikėjimo teise perduodamas valdyti ne tik viešosios geležinkelių infrastruktūros (toliau – VGI) turtas ir Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausantys geležinkelių paslaugų įrenginiai (toliau – GPI), tačiau ir kitas valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas, kuris funkcinė paskirtimi susijęs su VGI ar GPI ir (arba) VGI ar GPI eksploatuoti reikalingas valstybės turtas (inžineriniai nuotekų, vandens tiekimo, lietaus vandens surinkimo, drenažo tinklai, nuotekų valymo talpos ir kiti panašūs įrenginiai) ar kitoms Infrastruktūros valdytojo funkcijoms vykdyti reikalingas valstybės turtas (toliau – kitas valstybės turtas) ir kitas valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas, reikalingas šiems įrenginiams eksploatuoti, taip pat nustatyta, kad kito valstybės turto ir Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausantiems GPI eksploatuoti reikalingo kito valstybės turto užimama valstybinė žemė perduodama Infrastruktūros valdytojui valdyti ir naudoti patikėjimo teise Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, o nurašius arba perduodant kitiems asmenims nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti pripažintą kitą valstybės turtą ir Lietuvos valstybei nuosavybės teise eksploatuoti reikalingą valstybės turtą, šio turto užimtas valstybinės žemės sklypas arba valstybinės žemės sklypo dalis Vyriausybės nustatyta tvarka grąžinama Nacionalinei žemės tarnybai.

Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti tinkamą Įstatymo Nr. XV-390 įgyvendinimą, Nutarimo Nr. 2 projektu siūloma patikslinti Valstybinės žemės sklypų perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise viešosios transporto infrastruktūros valdytojui tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) patvirtinimo teisinį pagrindą ir objektų, kurių užimama valstybinė žemė perduodama viešosios transporto infrastruktūros valdytojui arba esant atitinkamoms aplinkybėms grąžinama Nacionalinei žemės tarnybai, apibūdinimą. Be to, Nutarimo Nr. 2 projektu siūloma aktualizuoti Aprašo nuostatas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų tvarkymą, pakeitimus.

Dėl Nutarimo Nr. 3 projekto

Įstatymo Nr. XV-390 7 straipsniu Lietuvos Respublikos Vyriausybei buvo suteikti įgaliojimai patvirtinti ne tik valstybinės reikšmės magistralinių geležinkelių linijų, tačiau ir regioninės reikšmės geležinkelių linijų sąrašą.

Atsižvelgiant į tai, siekiant užtikrinti tinkamą Įstatymo Nr. XV-390 įgyvendinimą, Nutarimo Nr. 3 projektu siūloma patvirtinti Valstybinės reikšmės magistralinių ir regioninės reikšmės geležinkelių linijų sąrašą.

¹ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų.

Pažymėtina, kad šiuo metu Regioninės reikšmės geležinkelių linijų sąrašas yra patvirtintas susisiekimo ministro 2004 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. 3-453 „Dėl Regioninės reikšmės geležinkelių linijų sąrašo patvirtinimo“.

Dėl Nutarimo Nr. 4 projekto

Įstatymo Nr. XV-390 24 straipsniu buvo pripažintas netekusiu galios aktualumą praradęs GTK penktajame skirsnyje nustatytas papildomas Lietuvos geležinkelių transporto darbuotojų darbo santykių reguliavimas. Be to, Įstatymo Nr. XV-390 28 straipsniu GTK buvo papildytas nauju aštuntuoju skirsniu, kuriame nustatytas visas atsakomybės už geležinkelių transporto veiklos pažeidimus taikymo mechanizmas (geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo galimos taikyti poveikio priemonės, jų taikymo procedūros, pasekmės ir pan.).

Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti tinkamą Įstatymo Nr. XV-390 įgyvendinimą, Nutarimo Nr. 4 projektu siūloma pripažinti netekusiais galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. sausio 24 d. nutarimą Nr. 118 „Dėl Lietuvos geležinkelių transporto darbuotojų drausmės statuto patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimą Nr. 1114 „Dėl Sankcijų už geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo sprendimų nevykdymą skyrimo ir šių sankcijų dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Kadangi Įstatymo Nr. XV-390 28 straipsnis įsigalioja 2025 m. lapkričio 1 d., siūloma, kad Nutarimo Nr. 4 projekto 1.2 papunktis įsigaliotų 2025 m. lapkričio 1 d.

Nutarimų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių² reikalavimus. Dėl Nutarimų projektų nėra teiktinas pranešimas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo³ reikalavimus.

Nutarimų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Nutarimų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Atskirų konsultacijų su visuomene dėl Nutarimų projektų nebuvo vykdyta.

Nutarimų projektus parengė Susisiekimo ministerijos Geležinkelių transporto grupės (vadovas – Vidmantas Tamulis, tel. +370 680 40669, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) vyriausioji patarėja Jurgita Norkienė (tel. +370 607 97788, el. paštas jurgita.norkiene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo Nr. 1 projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
2. Nutarimo Nr. 2 projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Nutarimo Nr. 3 projektas, 2 lapai.
4. Nutarimo Nr. 4 projektas, 1 lapas.

Laikinais einantis susisiekimo ministro pareigas

Eugenijus Sabutis

J. Norkienė, tel. +370 607 97788, el. p. jurgita.norkiene@sumin.lt

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.